



**Република Србија**  
**ВРХОВНИ СУД**  
**Прев 1353/2023**  
**29.08.2024. године**  
**Београд**

### **У ИМЕ НАРОДА**

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца СРБИЈАПУТ АД Београд, Булевар краља Александра бр. 282, чији је пуномоћник Милан Лукић, адвокат у ..., против туженог Привредно друштво за производњу, трговину и услуге BLAŽIĆ COMPANY ДОО Младеновац, чији је пуномоћник Невена Протић, адвокат у ..., ради стицања без основа и накнаде штете, вредност предмета спора 50.883.589,60 динара, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда ЗПЖ 6869/22 од 22.02.2023. године, у седници већа одржаној 29.08.2024. године, донео је

### **ПРЕСУДУ**

**ОДБИЈА СЕ** ревизија туженог изјављена против пресуде Привредног апелационог суда ЗПЖ 6869/22 од 22.02.2023. године у I ставу изреке, као неоснована.

### **Образложење**

Привредни суд у Београду је донео пресуду П 2526/16 дана 30.05.2022. године, којом је у ставу I изреке обавезао туженог да тужиоцу на име стицања без основа плати износ од 26.257.928,85 динара са законском затезном каматом од 10.05.2016. године до исплате, у ставу II изреке одбио тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу на име изгубљене добити плати износ од 24.625.660,70 динара са законском затезном каматом од 10.05.2016. године до исплате и у ставу III одредио да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Привредни апелациони суд је пресудом ЗПЖ 6869/22 од 22.02.2023. године у I ставу изреке одбио жалбу туженог као неосновану и потврдио пресуду Привредног суда у Београду П 2526/16 од 30.05.2022. године у ставу I изреке, док је у ставу II изреке исту пресуду у ставовима II и III изреке укинуо и предмет у том делу вратио првостепеном суду на поновно суђење.

Против наведене правноснажне пресуде другостепеног суда тужени је изјавио дозвољену и благовремену ревизију, којом пресуду побија због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду донету у другом степену по одредбама 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр 72/2011 ... 10/2023 – др. закон), у ставу I у коме је правноснажно одлучено о тужбеном захтеву, и закључио да ревизија туженог није основана.

Пресуда је у побијаном правноснажном делу донета без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су биле у пословном односу по основу закљученог уговора о извођењу радова од 02.12.2013. године, према којем је тужилац наручилац радова, а тужени извођач радова. Предмет уговора је извођење радова на експлоатацији камена у каменолому „Бресје“ код Јагодине, такса - накнада за најам каменолома „Бресје“ за извежен материјал, скидање јаловине и уређење површина за дробљење стенске масе, утовар и храњење дробиличног постројења, транспорт јаловине у оквиру каменолома, транспорт обрађеног камена - туцаника на трасу железнице, све према члану 1. уговора. Чланом 2. уговора је уговорена вредност радова из члана 1. уговора 8.50 евра (без ПДВ), што за укупну количину од 66.000 m<sup>3</sup> износи укупно 561.000,00 евра без ПДВ-а у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан фактурисања. Уговорне стране сагласно констатују да су јединичне цене фиксне и да ће се коначна вредност радова утврдити на основу стварно изведених количина на основу оверене доказнице (превознице). Чланом 7. уговора предвиђено је да ће се плаћање изведених радова вршити по испостављеним рачунима на месечном нивоу успешно извршеном послу, као обрачуну између Србијапут АД и САФ Италија, у року од три дана од дана наплате фактуре наручиоца, овде тужиоца од инвеститора САФ Италија на рачун тужиоца. Вредност изведених радова по рачунима утврђује се на основу података о изведеним количинама радова уз примену уговорених јединичних цена. Извођач је обавезан да уз рачун достави наручиоцу доказнице оверене печатом и потписом од стране САФ Италија, што ће потврдити испоручену количину од извођача, овде туженог. Оверу рачуна наручилац, овде тужилац је дужан да изврши у року од 10 дана од дана пријема истих. Чланом 9. уговора предвиђено је и да је наручилац, овде тужени, обавезан и одговоран да плати извођачу, овде туженом, изведене и фактурисане радове, након наплате од САФ Италија у уговореним роковима. Предмет Анекса број III уговора који је закључен 21.03.2014. године је разастирање дробљеног каменог материјала на прузи Београд-Ниш, деоница Гиље-Ћуприја-Параћин, по цени од 2,5 евра по m<sup>3</sup> за разастирање материјала и уговарање вредност радова на уградњи туцаника од 2,50 евра (без ПДВ-а) по m<sup>3</sup>, што за укупну количину од 66.000 m<sup>3</sup> износи укупно 165.000,00 евра без ПДВ-а у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан фактурисања. Између САФ Италија као купца и овде тужиоца као добављача био је закључен уговор за набавку ломљеног камена од 16.07.2013. године, чији је предмет производња и испорука 66.000 m<sup>3</sup> еруптивног каменог агрегата за железничке објекте по цени од 18,5 евра по m<sup>3</sup> сабијеном на траси, укључујући кола код станице Ћуприја-Гиље-Параћин и равнање првог слоја, односно, тужилац је као добављач преузео обавезу снабдевања компаније САФ Италија туцаником у уговореној количини у сабијеном стању, а за реализацију посла између САФ Италија и Железнице Србије, укључујући транспорт, утовар, истовар од каменолома до станице пруге Гиље-Ћуприја и дуж линије за извођење радова између станице Параћин-Гиље-Ћуприја, као и равнање првог слоја. Тим уговором било је предвиђено, између осталог да ће плаћање испорука које су предмет уговора бити вршено издавањем фактуре авансно 70% од

износа предвиђеног за испоруку у следећем месецу, у складу са планом набавке или комуникацијом са клијентом у тренутку истовара материјала на тражено место, а остатак ће бити квалификован, фактурисан и плаћен од стране Железнице Србије после мерења количина преосталих мимо утиснутог камена у пругу која се гради, да ће купац позвати добављача да присуствује мерењу, а да укупан износ дробљеног камена испорученог и плаћеног у сваком случају не може да превазиђе износ признат купцу од стране Железница Србије, односно да се купац слаже да од овог тренутка призна овде тужиоцу исти износ који њему признају Железнице Србије.

Спор међу парничним странкама је око количине испорученог камена од стране туженог тужиоцу по закљученом уговору.

Тужени сматра доказнице оверене од САФ Италија доказом о количини туцаника који је испоручио од 53.608 m<sup>3</sup>, за коју количину је тужилац платио по фактурама туженог, након што их је признао и потврдио, према обрађеном и превеженом камену. Тужилац тврди да је са туженим договорио извођење радова под истим условима под којима је закључио уговор са САФ Италија, те да се договори да тужени произведе камен одговарајуће величине 30-60 mm и облика погодног за уградњу железничких пруга у количини од 66.000 m<sup>3</sup>, у сабијеном стању.

Првостепени суд је утврдио да је воља уговорних страна, овде парничних странака била да се изведу и плате радови у количини од 66.000 m<sup>3</sup> туцаника у сабијеном стању и да се наплаћује испоручена количина туцаника у сабијеном стању. Другостепени суд је прихватио за правилно тако утврђено чињенично стање. За то су судови дали разлоге, на основу усменог договора парничних странака, и на основу смисла члана 7. писменог уговора закљученог између парничних странака на начин да ће се плаћање изведених радова вршити по испостављеним рачунима на месечном нивоу по успешно извршеном послу као обрачуну између тужиоца и САФ Италија. Од стране инвеститора тужиоцу као извођачу је призната и плаћена набавка и уградња туцаника у збијеном стању у количини од 32.755 m<sup>3</sup>. Због тога, и код утврђења да су странке уговориле да тужени производе камен одговарајућег облика, а да је тужиоцу због квалитета камена супротно уговореном исплаћен мањи износ од оног износа који је тужилац пренео на рачун туженог, тужилац од туженог потражује износ од 26.257.928,85 динара као плаћен без основа, о ком захтеву је правноснажно одлучено побијаном другостепеном пресудом. Тужилац је плаћао туженом по рачунима које је тужени испоставио, авансно, као вид кредитирања туженог, како би имао средстава да заврши посао. Фактуре су биле оверене од италијанске фирме, тужилац их није рекламирао, али је једино релевантно мерење испорученог камена од стране туженог у сабијеном стању. Коначно, судови сматрају релевантним према одредбама уговора закљученог између парничних странака колико је од стране САФ Италија плаћено новчаних средстава тужиоцу, што је вештачењем утврђено да је износ за 33.355,18 m<sup>3</sup> у растреситом стању, односно 30.445,02 m<sup>3</sup> у збијеном стању, у односу на шта је тужени тужиоцу фактурисао више за 20.252,82 m<sup>3</sup> камена у растреситом стању, и више за услуге разастирања у количини од 15.548,82 m<sup>3</sup>, односно укупно 26.257.928,85 динара више од износа који је САФ Италија признала и платила тужиоцу. То је износ на чију исплату је тужени обавезан правноснажном пресудом.

Ревидент оспорава правилност одлуке позивом на дејство уговора између парничних странака, те оспоравајући утврђење суда да је тужени био упознат са одредбама уговара између тужиоца и фирме САФ Италија. Оспорава да је прихватио да

се одредбе тог уговора односе и на уговорни однос између тужиоца и туженог. Оспорава правилност оцене доказа и утврђења воље уговорних страна. Ревидент понавља да је уговорено да доказнице оверене печатом и потписом од стране САФ Италија представљају потврду о испорученој количини туцаника од стране туженог, по којима је тужилац прихватио и оверавао фактуре туженог, те без примедба измиривао обавезе по фактурама плаћањем и компензацијом. Оспорава и утврђење чињенице колико је тужени камена испоручио и уградио.

Врховни суд налази да ревизија није основана.

Утврђено чињенично стање о вољи уговорних страна, овде парничних странака о уговорним правима и обавезама, нити утврђено чињенично стање о обиму испуњења, начину и количинама испоруке камена од стране туженог, не могу бити преиспитивани по ревизији у овој парници, јер према одредбама члана 407. став 2. Закона о парничном поступку, ревизија не може да се изјави због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, осим у случају из члана 403. став 2. тог закона.

На утврђено чињенично стање, које се ревизијом не може побијати, материјално право су судови правилно применили. Пре свега, према садржини уговора кога су парничне странке закључиле, обавеза тужиоца према туженом за исплату на име успешно извршених уговорених радова, условљена је обрачуном између тужиоца и САФ Италија, и према писменом уговору, члан 7, и према утврђеном чињеничном стању о вољи уговорних страна. Висина новчане обавезе тужиоца према туженом у складу са тако уговореним принципом утврђена је у поступку, као и износ који је тужилац више платио туженом по његовим фактурама, авансно с обзиром на рок који је уговором предвиђен. Сама по себи уговорна одредба према којој је тужени уз рачуне тужиоцу достављао доказнице (превознице) као потврду о испорученој количини, не мења на садржини уговора коју је суд утврдио оценом изведених доказа, нити чињенично стање о стварно испорученој количини признатој од САФ Италија.

У складу са изнетим, судови су правилно применили одредбе материјалног права, када су обавезали туженог да тужиоцу врати износ који му је тужилац уплатио, а који није оправдан испорученим количинама уговореног туцаника. Одлука је утемељена у одредбама члана 148. став 1. Закона о облигационим односима, према којима уговор ствара права и обавезе за уговорне стране, те члана 262. став 1. истог закона, према којој је тужени као поверилац у обавезном односу био овлашћен да од тужиоца као дужника захтева испуњење обавезе, а тужилац да је испуни онако како она гласи, дакле не и преко тога, на општем начелу једнаке вредности давања, из члана 15. истог закона, према коме у заснивању, а и испуњењу двостраних уговора стране полазе од начела једнаке вредности узајамних давања. Како је према утврђеном чињеничном стању закључак да је тужилац туженом платио преко вредности оног што је примио испуњењем уговорне обавезе од туженог, те да тако примљени износ тужени држи без основа, у смислу одредбе члана 210. став 1. Закона о облигационим односима, неосновано се ревизијом оспорава правилност побијане правноснажне пресуде.

Из тих разлога је ревизија одбијена, као неоснована, по одредби члана 414. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија  
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка  
Заменик управитеља писарнице  
Миланка Ранковић